

Doi mineri

Sorin Oan -Marghitu

Ridicau lin oliul prim verii care tocmai a fost, m turau petalele scuturate ale florilor ninse din arborii de pe marginea drumului a ternut pe spinarea peninsulei. Groapa cu umplutura nefiresc de alb se avânta dreptunghiular sub h i ul de arbu ti, punct industrial de fug din peisajul arheologic. Apoi, arheologul le-a trasat o linie, i atunci au în eles c groapa trebuie sec ionat . Soarele a trecut grani a dintre sectoarele arheologice i cei doi muncitori transpirau în hohote sub cerul albastrului senin. Fuseser mineri în Valea Jiului, dar asta se întâmplase de mult, iar întreb rile arheologilor consfin eau închiderea parantezei trecutului. Pe urm nu mai aveau loc în groap i pe rând se scufundau ritmic în umplutur . Culegeau de acolo cioburi, cuie i frânturi din întâmpl rile trecute i î i recitau via a la microfon.

microfonul alunga minerii
din patria limbajului de antier
p r seau glumele bancurile oc rile
rosteau timizi
f r s tie
parodii dup monciu-sudinski

povestea vârstei de aur s rea
peste gr dini coal liceu
i începea eroic direct
cu intrarea plenar în min

povesteau c
pe atunci erau *localnici i st teau cu p rin ii*
pân când primeau munca i apartamentul la pachet
comunismul nu exista în povestea lor
presiunile nu erau imprimare
pe hainele ideologice
erau un fel de zgur r mas firesc dup
turnarea rela iilor simple dintre oameni
a a cum plicul pentru doctor
garanteaz natural vindecarea

mai povesteau c
voluntariatul nu era obligatoriu
dar pentru *evenimente de tip defil ri*
erau *sco i din produc ie i pl ti i*
televizorul color îl cump rau *pe list*
era b taie pe el
bani s ai
so ia care lucra la cantin

asigura totul chiar i surplus
 iar minerul mergea *dup ea cu plasa*
 în care culegea prada
trebuia s fii prea prost ca s nu te descurci
 de ziua minerilor *se d dea liber*
 bel ugului
 la iarb verde
 cabane
 fanfar
 mici
 bere

apoi apar în poveste i lipsurile alimentare
 prin magazine
 multe conserve i *produse la borcan*
 de la timi oara se f cea aprovizionarea cu carne
 i cu revolu ia început acolo

pe urm
 toat lumea îl îndr gea pe iliescu
 vreo trei zile au stat la bucure ti
 din cauza asta
mâncare s-a dat mult atunci
 au dus i acas
 în cinstea mineriadei
 în final s-a oprit subven ia de la stat
 i au fost disponibiliza i
e mai mult foame acum decât atunci
 mai povesteau

Povesteau f r încrâncenare. Nu f ceau politic pentru c vorbele repetate la nesfâr it de al ii, *comunism, capitalism, democra ie, stânga i dreapta, UE i NATO*, nu însemnau nimic pentru ei, a a cum nici *edin ele de partid* nu le spusese ceva. Cuvintele *eficien , productivitate, termene* le aduceau ve ti proaste, la fel cum i *cincinal, produc ie, planificare, autogestiune* le sunaser odinioar amenin tor în urechi. În lumea lor, oamenii erau fie *harnici*, fie *chiul i* pe câmp sau pe antier, fie *vrednici*, fie *puturo i* când *lucrau în b t tur* . Era m rturisirea unui adev r care nu avea nevoie de demonstra ie, dup cum tr irea vie ii lor nu era o simpl ipotez . Nu-i interesa dac erau sau nu crezu i pentru c , precum bunicii la gura sobei, rosteau povestea doar când nepo ii o cereau. St teau discre i în propria poveste, i povestea aceasta nici m car nu era despre ei i tinere ea lor, ci despre întâmpl ri, sentimente i gesturi simple care le împodobeau odinioar via a: munc i tihn , mâncare i pace, copii i coal i rechizite i coroni e, familie i rude i vecini i prieteni, s rb tori i ospe ii, egalitate i respect, mas i acas . Era o poveste care se repeta la nesfâr it, aproape neschimbat , cu variante, cum au toate baladele. Era multiplicat i r spândit simplu i firesc, a a cum în sate era de la sine în eles c trebuie s dai bine e celor cu care te întâlne ti pe uli , indiferent dac îi cuno ti

sau nu. Tinerii o învâluiau de la pînă și apoi plecau din țară lăsându-și copiii să asculte povestea spusă de bunici. Era ca o veste bună care îndulcea viața, era ca un covor cu motive simple țesut de mii de oameni săraci care tremurau noaptea în barci metalice plantate pe marginile viitoarelor autostrăzi sau în fostele cmine de nefamiliții în dormitoare comune, care lucrau pe schelele antierelor de construcții, în livezi și pe câmpuri cultivate din țară și din Spania, Italia, Germania. Acum nu mai vorbeau despre trecut, nimeni nu știa dacă mai au soții și copii, dacă pînă și bunicii mai trăiesc, dacă le este dor de ceva sau cineva. Timpul devenea scurt. Era un fel de trecut de mic în lume, mersurat de cuvintele bancului tocmai terminat și de finalul salvelor de hohote lansate de vecinii de *complex*, de întrebarea ce au mâncat la prânz sau cu o seară înainte în dormitorul comun unde erau cazați. Nu îndrăzneau să privească decât florile deja ofilite ale viitorului din vecinătatea clipei prezente. Se adânceau și dispereau și înviau cu rândul, se grăbeau să atingă fundul gropii de parcă se așteptau să găsească ceva acolo, poate o dovadă că încă mai există ceva în față, ceva care mai poate fi numit viitor, ceva pentru care mai merită să trăiești. Soarele rotitor pe cer nu le mai măsura timpul. Iar timpul pierdea și se construiește cu trudă, chiar acolo, sub ochii lor, în devenirea gropii, chiar atunci, cu fiecare clipă adăugată, cu fiecare lopată de pământ aruncată, cu fiecare mușchi încordat sub pielea arsă timpuriu de soare, cu fiecare zămbet rămas neschimbat în ultimele decenii.

Not

Povestea este inspirată de un interviu realizat de colegul meu Mihai Florea cu doi foști mineri care au lucrat în 2013 pe antierul arheologic de la Băneasa-Strada Gârlei. Îmi mulțumesc pentru acordul de a cita din răspunsuri.

Sorin Oană -Marghitu, Doi mineri,

http://archaeology.ro/Pdf/arheo_politic/SOM_Doii_mineri.pdf (Septembrie 2015)